

доц. д-р Елена Мермеклиева д.м.

УЧЕБНИК ПО ОЧНИ БОЛЕСТИ
ЗА СТУДЕНТИ ОТ
СПЕЦИАЛНОСТИТЕ ПО ЗДРАВНИ ГРИЖИ

Русе, 2023

Всички права запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде размножавана или предавана по какъвто и да било начин без изричното съгласие на автора.

© Елена Мермеклиева, автор, 2023

© Румяна Дамянлиева, оформление на корицата, 2023

© Предпечат, „Изток-Запад“, 2023

© Печат, Университетски издателски център
при Русенски университет „Ангел Кънчев“, 2023

ISBN 978-619-01-1278-5

доц. д-р Елена Мермеклиева д.м.

УЧЕБНИК ПО ОЧНИ БОЛЕСТИ

ЗА СТУДЕНТИ-БАКАЛАВРИ ОТ СПЕЦИАЛНОСТИТЕ
ПО ЗДРАВНИ ГРИЖИ – ЛЕКАРСКИ АСИСТЕНТ,
МЕДИЦИНСКА СЕСТРА, АКУШЕРКА

Университетски издателски център
при Русенски университет „Ангел Кънчев“

Учебникът е одобрен на заседание на Катедрения съвет на Катедра медицински и клинично-диагностични дейности към Факултета по обществено здраве и здравни грижи при Русенски университет „Ангел Кънчев“, протокол № 6/31.05.2023 г.

Рецензенти: Доц. д-р Борислав Дъбов д.м.
Доц. д-р Виолета Чернодринска д.м.

Уважаеми студенти,

Този учебник дава основни познания в областта на офталмологията, които е необходимо да притежава всеки специалист по здравни грижи – лекарски асистент, медицинска сестра и акушерка, за да може спокойно и уверено да практикува професията си.

Окото е част от сложния човешки организъм. Понякога първите прояви на системно заболяване са именно в очите. А за контрола на много други болести се преценява чрез очния преглед.

Офталмологията е една интензивно развиваща се специалност, което е свързано с бурното развитие на технологиите през последните години. Познаването и внедряването в клиничната практика на научните и технически постижения в областта на офталмологията даде възможност за диагностика и терапия на много от смятаните за нелечими в близкото минало заболявания.

Около 80% от информацията от заобикалящия ни свят се възприема от очите. Редица проучвания доказват, че пропускайки тази важна информация, хората със слабо зрение живеят по-кратко и много по-често страдат от деменции и депресии. Затова и съществува изрече „пази го като очите си“.

Профилактиката може да предотврати развитието на голяма част от очните заболявания или на техните усложнения. Именно в тази насока се работи усилено през последните години.

Сътрудничеството между лекар, специалист по здравни грижи, оптометрист и оптик е от изключителна важност за правилното терапевтично повлияване на голяма част от офталмологичните заболявания. Медицинските специалисти имат незаменима роля в този екип, поради което трябва да бъдат добре обучени относно специфичното диагностично и терапевтично поведение в офталмологията, както и характерните особености на очно болните пациенти и слабозрещите.

Този учебник е съобразен с учебните програми на студентите-бакалаври по здравни грижи от медицинските университети.

Пожелавам много професионални успехи, което няма как да се получи без придобиване на определени знания и умения, което става с много четене и още повече работа. Успех!

От автора

СЪДЪРЖАНИЕ

Раздел 1

Анатомия на окото	13
1.1. Анатомия на придатъчния апарат на окото	13
1.2. Анатомия на очната ябълка	23
1.3. Анатомия на зрителните пътища и центрове	32
1.4. Кръвоснабдяване на окото.....	33
1.5. Инервация на зрителния анализатор	35

Раздел 2

Физиология на зрението	37
2.1. Светлоусещане и цветоусещане	37
2.2. Формено зрение, зрителна острота, централно зрение	40
2.3. Периферно зрение, зрително поле, бинокулярно зрение	41
2.4. Рефракция на окото. Рефракционни аномалии, методи на изследване. Акомодация и конвергенция	46

Раздел 3

Методи за изследване в офталмологията	54
3.1. Биомикроскопия, офталмоскопия, тонометрия.....	55
3.2. Специализирани изследвания	57
3.3. Високоспециализирани изследвания	57

Раздел 4

Заболявания на окото	60
4.1. Заболявания на орбитата	60
4.2. Заболявания на клепачите	64

4.3. Заболявания на слъзния апарат.....	69
4.4. Заболявания на конюнктивата	72
4.5. Заболявания на роговицата	78
4.6. Заболявания на склерата	84
4.7. Заболявания на лещата	84
4.8. Заболявания на стъкловидното тяло	87
4.9. Заболявания на увеята	89
4.10. Заболявания на ретината	94
4.11. Заболявания на зрителния нерв	106
4.12. Глаукома	112
4.13. Нарушения на бинокулярното зрение. Заболявания на очедвигателния апарат на окото	119
 Раздел 5	
Травми на окото	128
5.1. Контузионни наранявания	129
5.2. Проникващи наранявания на окото и придатъците му	132
5.3. Термични изгаряния на очите	134
5.4. Химични изгаряния на очите.....	135
5.5. Лъчеви увреждания на очите	136
5.6. Синдром на компютърното око	137
 Раздел 6	
Спешни състояния в офталмологията	139
 Раздел 7	
Лечение на очните заболявания	140
 Раздел 8	
Средства за оптична корекция	148

Раздел 9

Слепота и проблеми на слепотата..... 150

Раздел 10

**Роля на медицинските
специалисти в офталмологията 154**

Литература 159